



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Karla Šimky a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **P. N.**, zast. JUDr. Lucií Madleňákovou, Ph.D., advokátkou se sídlem Nádražní 381/9, Mohelnice, proti žalované: **Vězeňská služba ČR, Vazební věznice Olomouc**, se sídlem Švermova 2, Olomouc, proti nezákonnému zásahu žalované, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě - pobočka v Olomouci ze dne 15. 7. 2020, č. j. 65 A 69/2020 – 40,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalované **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.
- IV. Ustanovené zástupkyni žalobce JUDr. Lucii Madleňákové, Ph.D., advokátce se sídlem Nádražní 381/9, Mohelnice, **se přiznává** odměna za zastupování žalobce v řízení o kasační stížnosti ve výši 8228 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce se žalobou ze dne 21. 4. 2020 domáhal ochrany před nezákonným zásahem žalované, který v doplnění žaloby ze dne 19. 6. 2020 specifikoval tak, že žalovaná nesprávně informovala Okresní soud v Přerově o nemožnosti konání videokonference dne 22. 1. 2020 z důvodu kolize s jinou videokonferencí, která se nekonala. Konkretizoval, že se měl účastnit jednání u Okresního soudu v Přerově, na němž měl zásadní právní zájem,

přičemž toto jednání bylo odročeno proto, že se bude konat videokonference k jednání Obvodního soudu pro Prahu 4. Toto jednání se ovšem rovněž nekonalo, neboť žalovaná neobdržela od tamního soudu oficiální žádost o konání videokonference. Žalobci bylo znemožněno hájit svá práva u soudního jednání a domnívá se, že žalovaná informovala Okresní soud v Přerově o kolizi videokonferencí, k níž nemohlo dojít; požadoval proto vyslovení nezákonnosti zásahu.

II. Rozhodnutí krajského soudu

[2] Krajský soud žalobu odmítl podle § 46 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), proto, že stěžovatelem tvrzený zásah nemůže být vůbec ve smyslu § 82 téhož zákona pojmově nezákonným zásahem správního orgánu. Žalobce neuvedl v žalobě žádné jednání, které by bylo úkonem proti němu zaměřeným, jeho žaloba stojí na spekulaci, že žalovaná nesprávnou informací podanou označenému okresnímu soudu zhatila jeho videokonferenční účast na soudním jednání. Okresní soud jednání odročil, aniž je zřejmé, že tak učinil pro kolizi videokonferencí a aniž je zřejmé, že se jednání u Obvodního soudu pro Prahu 4 mělo rovněž týkat žalobce. Není úkolem soudu vyhledávat důvody, pro které se neuskutečnila obě soudní jednání a proč byla odročena. I za situace, že by žalovaná informovala Okresní soud v Přerově o možném střetu videokonferencí, neodpovídala by za to, jak soud s touto informací naloží. Navíc žalobce netvrdil, že by jednání u Okresního soudu v Přerově proběhlo bez jeho účasti - naopak bylo zrušeno.

III. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

-kasační stížnost

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl usnesení krajského soudu včasnou kasační stížností opřenou o kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Toto usnesení považuje za nezákonné, protože soud rozhodl bez ústního jednání, o které by požádal, pokud by k tomu byl soudem vyzván. Důsledkem bylo neprovedení navrhovaných důkazů, a tedy nezjištění skutkového stavu věci, k jehož zjištění je soud povinen. Stěžovatel v žalobě jasně uvedl, jaké konání žalované považuje za nezákonný zásah a jak zasáhlo do jeho práv. Jednání u Okresního soudu v Přerově se mělo týkat dědictví po otci a na tomto jednání měl eminentní zájem, zejména aby řízení vedené od roku 2017 bylo ukončeno. Jakékoliv oddalování je pro něho zásahem po finanční i psychické stránce. Odročil-li okresní soud zbytečně jednání v důsledku nesprávného postupu žalované, jde o zásah zaměřený proti němu. Krajský soud své usnesení postavil na sousloví „domnívám se“ užitým v žalobě, které má stejný význam jako „mám za to“ jehož užití by k odmítnutí nevedlo. Krajskému soudu zřejmě nejsou známy poměry ve věznicích a neexistence doložení nějakého úkonu v písemné formě, proto bylo třeba provést výslech žalované; jím mohlo být potvrzeno nebo vyvráceno jeho žalobní tvrzení. Krajský soud proto nemohl dospět k závěru, že se o zásah nejedná. Vycházel z neunesení důkazního břemene, jehož unesení ovšem sám znemožnil. Stěžovatel navrhuje zrušení napadeného usnesení krajského soudu a vrácení věci tomuto soudu k dalšímu řízení.

-vyjádření žalované

pokračování

[4] Žalovaná ve svém vyjádření ke kasační stížnosti označila argumenty uvedené v kasační stížnosti za mylné a licoměrné. Rozhodování o procesním postupu v soudním řízení je plně věcí soudu a o zrušení jednání, které se mělo konat dne 22. 1. 2020, rozhodl Okresní soud v Přerově, nikoliv žalovaná. Postup soudu v občanskoprávním řízení ovšem nepodléhá přezkumu ve správním soudnictví. Žalovaná ze žádného důvodu odročení jednání neiniciovala. Žalovaná se plně ztotožňuje s argumentací krajského soudu v napadeném usnesení, které nestojí jen na výkladu stěžovatelem užitého pojmu „domnívám se“. Pojmově se vůbec nemohlo jednat o zásah, a proto navrhuje, aby kasační stížnost byla zamítnuta.

IV. Právní posouzení Nejvyššího správního soudu

IV.1. Podmínky projednání kasační stížnosti

[5] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána osobou k tomu oprávněnou, je podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátkou. Kasační stížnost je tedy přípustná a projednatelná.

[6] Důvodnost kasační stížnosti pak Nejvyšší správní soud posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[7] Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z ustanovení § 109 odst. 2 věty první s. ř. s.

IV.2. Posouzení důvodnosti kasačních námitek

[8] Kasační stížnost stojí na kasačním důvodu podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., stěžovatel namítá, že jeho žaloba neměla být odmítnuta, a v této souvislosti krajskému soudu vytýká i porušení procesních předpisů, které vedlo k tomu, že nemohl prokázat důvodnost své žaloby.

[9] Podle § 82 s. ř. s. „(k)aždý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen "zásah") správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný“. Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 17. 3. 2005, č. j. 2 Aps 1/2005 - 65, vymezil, že pro poskytnutí ochrany před nezákonným zásahem musí být kumulativně splněny tyto podmínky: „(ž)alobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením ("zásahem" správního orgánu v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka)“.

[10] Stěžovatel za zásah označil údajnou informaci žalované poskytnutou Okresnímu soudu v Přerově o tom, že v den, kdy u něho bylo nařízeno jednání týkající se stěžovatele,

by nebylo možné provést videokonferenci pro střet s videokonferencí pro jiný soud. Z ničeho neplyne, že žalovaná takovou informaci soudu poskytla. Pokud by tak učinila, není zřejmé, že soud právě z tohoto důvodu jednání odročil, pokud by vůbec odročení jednání soudem mohlo zasáhnout do stěžovatelových práv. Případná informace žalované tak nebyla s to přímo zasáhnout do stěžovatelových práv není jasné, jakou zákonnou povinnost by tím žalovaná porušila a že by tak učinila se záměrem poškodit jej na jeho právech. Stěžovatel žalobu původně směřoval proti více nezákonným zásahům, aniž v ní ovšem jakkoliv zmínil nyní projednávaný tvrzený zásah. Ten doplnil až k výzvě soudu na objasnění svého podání, a uvedl pouze to, že tento zásah spočíval v neumožnění účasti na jednání soudu prostřednictvím videokonference, přičemž se domnívá, že účast u soudu byla zmařena právě informací žalované o kolizi videokonferencí. Pokud krajský soud stavěl na užitém termínu, nejde o slovíčkaření, stěžovatel v doplnění žaloby pouze vyslovil domněnku, že důvodem odročení jeho jednání soudem byla nepřesná informace ze strany žalované vůči soudu.

[11] Žaloba na ochranu před nezákonným zásahem musí podle § 84 odst. 2 s. ř. s. mimo obecných náležitostí obsahovat:

- „a) označení zásahu, proti němuž se žalobce ochrany domáhá,*
- b) vylíčení rozhodujících skutečností,*
- c) označení důkazů, jichž se žalobce dovolává,*
- d) návrh výroku rozsudku“.*

[12] Bylo věcí žalobce, jakým způsobem v žalobě popsal tvrzený nezákonný zásah a jak vylíčil rozhodující skutečnosti. Stěžovatel v kasační stížnosti rovněž namítá, že krajský soud k projednání jeho žaloby nenařídil jednání, jehož by se byl býval chtěl zúčastnit a dosáhnout prokázání zásahu výsledkem účastníků a zjištěním důvodů odročení jeho soudního jednání. Pokud jde o odročení jednání okresním soudem, nepřislší soudu ve správním soudnictví důvody jeho procesního postupu posuzovat, ostatně nemusí být ani zjistitelné. Z vylíčení tohoto tvrzeného nezákonného zásahu v doplnění žaloby bylo krajskému soudu rozhodujícím ve správním soudnictví zřejmé, že se pojmově o nezákonný zásah nemůže jednat, a tedy že nejsou splněny podmínky řízení podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Nehrálo by tedy roli ani případné vyjádření účastníků při jednání či provedení označených důkazů, ostatně žalovaná ve svém vyjádření popírá, že by cokoli učinila. Proto nebyl důvod k nařízení jednání, a tedy ani k zaslání výzvy podle § 51 s. ř. s. stěžovateli. Krajský soud proto tímto postupem neporušil žádnou procesní povinnost.

[13] Mimo důvody, které krajský soud vedly k odmítnutí žaloby, Nejvyšší správní soud podotýká, že v žalobě podané dne 21. 4. 2020 nebyl zásah, který je předmětem tohoto řízení, vůbec obsažen a objevuje se až v doplnění žaloby ze dne 19. 6. 2020 (soudu doručeno 1. 7. 2020) v návaznosti na jiný tam rovněž specifikovaný zásah. Ve vztahu k tomuto zásahu tedy nejde o pouhé odstranění vad, upřesnění či rozhojnění argumentace původní žaloby, nýbrž o vymezení dalšího zásahu, fakticky o novou žalobu. Přitom lhůta k podání žaloby na ochranu před nezákonným zásahem činí podle § 84 odst. 1 s. ř. s. dva měsíce ode dne, kdy se žalobce dozvěděl o nezákonném zásahu. Stěžovatel sice v žádném svém podání neuvedl, kdy se měl dozvědět o tvrzené informaci podané žalovanou Okresnímu soudu v Přerově, nicméně z vyřízení jeho podání státním zástupcem ze dne 20. 2. 2020 je zřejmé, že to bylo před tímto datem, a tedy zažalování tohoto tvrzeného

pokračování

nezákonného zásahu dne 1. 7. 2020 by bylo opožděné, což je důvod pro odmítnutí podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s.; při souběhu více důvodů k odmítnutí však má přednost důvod, že tvrzené jednání nemůže mít povahu nezákonného zásahu (viz rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 11. 2017, č. j. 7 As 155/2015 - 160, Eurovia, body 61 až 66; tento rozsudek byl následně zrušen nálezem Ústavního soudu ze dne 15. 5. 2018, sp. zn. II. ÚS 635/2018, zrušovací důvody se však netýkaly právní otázky vztahu jednotlivých důvodů pro odmítnutí žaloby na ochranu před nezákonným zásahem). Krajský soud postupoval v souladu se zákonem.

V. Závěr a náhrada nákladů řízení

[14] Kasační stížnost stěžovatele není důvodná, a proto byla podle § 110 odst. 1 věta první s. ř. s. zamítnuta.

[15] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, jíž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť jí v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

[16] Stěžovateli byla usnesením Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci ze dne 30. 4. 2020, č. j. 65 Na 6/2020 - 4, ustanovena zástupkyně JUDr. Lucia Madleňáková, Ph.D., advokátka se sídlem Nádražní 381/9, Mohelnice. V takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 9 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud určil odměnu advokátky částkou 2x 3100 Kč za dva úkony právní služby (tj. podání kasační stížnosti a prokázaná návštěva stěžovatele ve věznici před podáním kasační stížnosti) a dále 2x 300 Kč jako paušální náhradu hotových výdajů v souladu s § 7, § 9 odst. 4 písm. c), d), § 11 odst. 1 písm. d) a § 13 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, celkem tedy 6800 Kč. Protože advokátka je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se její odměna o částku odpovídající této dani, kterou je povinna odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, tj. o 1428 Kč. Celková částka odměny tak činí 8228 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. ledna 2021

JUDr. Miluše Došková

předsedkyně senátu